



doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

Liturgie met preek

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

2 september 2018

Organist: Gerben Bergstra - Voorganger: Tjitske Hiemstra

thema: Waarom bidden we?



* Mededelingen en aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet

* Zingen *Ik sla mijn ogen op en zie ...* NL 121: 1, 2, 4

* Stilte en gebed *Waar ben je, God?*

* Zingen *In jou zijn wij geborgen* NL 62b

* Inleiding thema n.a.v. twee boeken in 2018 uitgegeven over bidden:
'Bron in je Brein' Bidden tot de God in wie je niet gelooft – Wim Jansen
'Zeg het tegen God' Een aanmoediging om te bidden - Luigi Gioia

* Zingen *Neem mij aan zoals ik ben* NL 833

* Bijbellezing Marcus 11: 22- 25 Heb vertrouwen in God

* Zingen *Gij zijt niet ver van wie U aanbidden* NL 275: 2-5

* Overdenking

Gemeente van Christus,

“Opa, waarom doe je dat?”

“Tja, jongen, ik kan het niet laten.”

Misschien is dat het eerlijkste antwoord.

Maar kleinzoon kennende zal hij dan vragen:

“Waarom kun je het niet laten?”

“Tja, jongen, ik heb een gat in mijn hart.”

“O ja? Heb ik dat ook?”

“Ik denk het wel. Ik weet het eigenlijk wel zeker.

Dat ieder mens dat heeft, bedoel ik.

Als je volwassen was, zou ik je uitleggen dat het een universeel menselijk verlangen is, een psychologische behoefte. Ik zou je vertellen over Meister Eckhart, een middeleeuwse wijze, die dat gat omschrijft als *wat uit zichzelf van binnenuit wordt bewogen*. Je zult het ooit begrijpen. Op een dag zul je het zomaar ineens gedaan hebben, bidden. Zo natuurlijk als je ineens bent gaan duimzuigen ...”

Een prachtige uitspraak van die mysticus Eckhart (rond 1300):

Wat is mijn leven? Wat uit zichzelf van binnenuit wordt bewogen ...

en Wim Jansen zet bidden in deze context ...

Wat van buiten wordt bewogen, leeft niet.

We kunnen het Onze Vader uit ons hoofd leren, maar is dat dan bidden?

*Wat is mijn leven?
Wat uit zichzelf van binnenuit wordt bewogen.
Wat van buiten wordt bewogen, leeft niet.
Meister Eckhart*

Liturgie met preek

Het kan wel bidden worden, als het gedurende je leven verinnerlijkt wordt en deel van je wordt ...

Velen van ons zullen bidden van huis uit meegekregen hebben, op welke manier dan ook.

Zelf kom ik uit een traditie van stil bidden en danken bij de maaltijd.

Ik zong voor het slapen gaan het liedje: 'Ik ga slapen, ik ben moe, sluit mijn beide oogjes toe.

Here houdt ook deze nacht, over mij getrouw de wacht.'

En ik herinner nog het moment, dat ik mijn moeder op een avond moest achterlaten op geriatrie in het MCL, dat ik het daar toen met haar heb gezongen.

Dit zingend bidden verbond ons op diepe wijze, daarin uiten we alle liefde en zorg voor elkaar.

Van binnenuit werd er iets in ons bewogen, alsof we ons ook uitstrekten naar wat hoger en dieper is, dan wat wij in woorden konden zeggen ...

Ons leven overgeven in handen van de Eeuwige ...

Op deze existentiële wijze kijkt Wim Jansen ook naar bidden.

Bidden ontstaat uit innerlijke noodzaak, ergens in een mensenleven, soms vroeg, soms laat ...

Vanuit het gat in ons hart, of positiever gezegd ... vanuit een behoefte van onze ziel, een leegte die zoekt naar vervulling, naar een grotere eenheid, een bezielend verband, zoals Huub Oosterhuis het noemt.

Een existentieel verlangen, waarnaar? Naar God, of noem het Liefde, Licht, de Bron van alles.

Het gebed is er al, het gaat al rond in je hart, waar je ook bent, wat je ook doet, hoe je je ook voelt.

Op het moment dat je dat beseft, ben je aan het bidden ... het is als ademen ...

Etty Hillesum omschrijft dat zo in haar dagboek (sept. 1941): '... vanmiddag vond ik mezelf plotseling gekniel op de bruine kokosmat in de badkamer, m'n hoofd verborgen in mijn badjas, die op de kapotte rieten stoel slingerde. Ik kan helemaal niet goed knielen, er is een soort gêne in me.

Waarvoor? Waarschijnlijk voor het kritische, rationele, atheïstische stuk, dat er ook in me zit. En toch is er af en toe een grote drang in me neer te knielen, met de handen voor mijn gezicht en op die manier een vrede te vinden en te luisteren naar een verborgen bron in me'.

Waarom bidden we?

Wim Jansen ziet het als een weg naar de essentie en het ervaren van de volledige werkelijkheid.

Het is een weg van oefenen, met vallen en opstaan.

Het doel is om een mens van liefde te worden, een mens, die zo veel mogelijk in contact leeft met haar of zijn bron. Ons verstand, ons brein bevat een bron, die dat brein overstijgt.

(Bron in je brein) (vgl. Wij zijn ons brein, van Dick Schwaab)

Wie werkelijk tijd neemt om te bidden onderbreekt zichzelf, zoals in een klooster de klokken steeds weer luiden voor 4 of 6 x per dag een dienst.

Even afstand nemen van waar je mee bezig bent, pas op de plaats, om zicht te krijgen op het geheel. Jij of ik zijn niet het centrum, maar dat is de liefde, de bron, God.

Jezelf loslaten, je primaire emoties van het ego, je angsten en je driften, zodat een diepere laag in je het over kan nemen. Juist in het loslaten van jezelf, vind je je diepste zelf. (We kennen de Bijbelverhalen rond Elia en Jezus, die de woestijn ingaan, daar vinden ze zichzelf, op nieuwe wijze)

Er gaat altijd heel wat in ons mensen om, door alles wat we meemaken in ons leven, waar we tegenaan lopen en waar we een weg in moeten vinden. Daarbij is er naast het zoet, ook het bittere en zure, en komen we het negatieve in onszelf tegen; onze zorgen, twijfels, boosheid of angst, soms zelfs haat ... Laat dat niet je hele leven bepalen.

Nu stap ik over naar de Bijbellezing van vandaag, dat begint met 'Heb vertrouwen in God'.

Daar wordt gezegd tegen een berg: Stort je in zee en als je gelooft, dat het zal gebeuren, dan zal het ook gebeuren ... Wat heeft dit extreme voorbeeld nou te maken met de vraag: Waarom bidden we?

Ik vertelde al, dat de evangelist Marcus geen Onze Vader-gebed heeft.

Toch ademt zijn uitspraak 'Heb vertrouwen in God' wel de geesteshouding van het Onze Vader.

Liturgie met preek

Het geheim van een gebed is niet de formulering, de methode, de techniek, de plek die we opzoeken of de tijd die we ervoor uittrekken.

Het geheim van bidden is het vertrouwen, het gaat om je liefdevol toe te vertrouwen, vgl. hoe meer je investeert in je geliefde, hoe dieper de band

Volgens Jezus is voor ons de grootste berg, de massiefste hindernis: *ons onvermogen om te vergeven*. Bidden gaat voor Hem over het in zee werpen van zo'n berg van angsten en problemen, die onze blik vervormt en ons belemmert om écht te vergeven.

Dus geen koele berg om heerlijk te bewandelen, maar een rotswand, die niet te beklimmen is, waar je letterlijk en figuurlijk niet omheen kunt. In het beste geval 'komen we er wel overheen', maar dat is nog geen vergeving, omdat bitterheid, pijn en wrok in ons begraven blijven en vroeg of laat weer op zullen komen, misschien dubbel heftig.

Jezus leert ons daarin iets anders, dat véél dieper gaat, nl. onze ogen opslaan en vragen waar komt mijn hulp vandaan? God, de bron van liefde en licht om hulp vragen, waarbij het gebed een sleutelrol speelt. Het kan bidden, bonzen, bedelen, vragen worden om die berg van pijn, wrok, innerlijke verscheurdheid in zee te laten verdwijnen ... Het blijft een mysterie dat je uiteindelijk (dat kan jaren later zijn) je werkelijk bevrijd voelt van dat negatieve, als een knoop die ontward is, een last die van je hart is weggenomen. Even terug naar het Onze Vader-gebed: Vergeving is als het brood van elke dag, dat steeds opnieuw nodig is.

Waarom bidden we? Dus ook om ons te bevrijden van het negatieve en ons steeds weer te bepalen bij de Liefde, bij onze diepste intuïtie. Kiezen voor het licht en ons daarop richten.

Ook in het omgaan met fysieke pijn en ziekte ... beseffen dat je meer bent dan die pijn, dat je ook daarin je ogen kunt richten op die hulp van God, als een zon in jouw nacht ... die je ziet en hoort.

Het uit handen geven van alles wat je zo bezighoudt in de stilte van het gebed, dat helpt ...

Het liefdevol noemen van namen voor Gods aangezicht, ook de schreeuw: Kyrië-eleison, ontferm U ... Gods energie samenbrengen met geliefde namen, met wat ons zo diep raakt in ons binnenste.

Samenvattend komt Wim Jansen bij drie dingen waar bidden om vraagt:

- Bidden vraagt om een uit jezelf treden, bewust worden van het geheel der dingen los van je eigen leven, je eigen belang, ego en verlanglijstjes. Wij zijn het centrum van de wereld niet.
- Bidden vraagt ook om vaker alleen te zijn, eenzaamheid is nodig om jezelf te leren kennen en emoties te hanteren: het gaat om iets tussen jou en God, het universum of je Bron. Bidden zuivert je intenties, je verlangen naar liefde, ook je angst, boosheid etc. Eerst bij je eigen innerlijk te rade gaan bewaart je voor ruis, roes en oordeel ...
- Bidden is focussen op de essentie: datgene wat voor iedereen heilzaam is en heilig. Met die biddende houding wordt je leven tot een oefening in gerechtigheid en het grote mysterie van de liefde.

Aan jezelf voorbij, eenzaamheid, gerechtigheid en liefde ...

Die woorden doen denken aan Dag Hammarskjöld (VN secretaris) en zijn dagboek *Merkstenen*, wat gaat over zijn biddend en verborgen leven, dat zich afspeelde in zijn stille binnenkamer.

Hij vond inspiratie in de geesteshouding van het Onze Vader en overstijgt daarin zichzelf:

In zijn dagboek schrijft hij de bijzondere gebedswoorden:

Uw Naam worde geheiligd, niet mijn naam,

Uw rijk kome, niet het mijne,

Uw wil geschiede, niet de mijne ...



Waarom bidden we? Misschien wel om tot deze woorden, tot zo'n levenshouding te komen.

Dat dat zo mag zijn. Amen

Liturgie met preek

* Orgelspel

* Open ruimte

* Voorbeden – stil gebed – Us Heit sjonge

God fan fier en hein ús Heit

Tuskentiden 229

* Collecte voor INLIA en eigen gemeente (rozet)

Het Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven ten behoeve van Asielzoekers, is een organisatie, die zich inzet voor het bieden van hulp aan vluchtelingen en asielzoekers in nood. Zo nodig wordt voor opvang in noodsituaties gezorgd

* Slotlied

Het leven op aarde is vreugde en rijkdom

NL 880

* Zegenbede

Hear, wy freegje no, Jo seine op ús wei
Hear, wy freegje Jo, wês mei ús eltse dei (2x)
Amen



Bovenstaande mededelingen vindt u ook op www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Liederen overgenomen uit *Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk*, tenzij anders vermeld.